

Oponentský posudek
diplomové práce Jany Hortenské

**„ZMĚNY V REPRODUKČNÍM CHOVÁNÍ OBYVATELSTVA STŘEDNÍHO
VÝCHODU A SEVERNÍ AFRIKY“**

Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra demografie a geodemografie, 2008

Předložená diplomová práce si dává za cíl prozkoumat a zhodnotit reprodukční chování obyvatelstva severní Afriky, Arabského poloostrova a Středního východu, celkem 20 zemí v období od 50. let 20. století do současnosti.

Předložená práce je rozdělena do sedmi základních kapitol. Po úvodních, nastiňujících základní charakteristiky regionu a problematiku sběru a dostupnosti použitých dat, následuje čtvrtá kapitola, v níž autorka popisuje obecný populační vývoj v dané oblasti v druhé polovině 20. století se zřetelem k probíhající demografické revoluci. Základ práce se pak skrývá v páté kapitole, kde se autorka postupně věnuje všem základním složkám a determinantům reprodukčního chování – plodnosti, sňatečnosti, rozvodovosti, potratovosti, plánovanému rodičovství a reprodukčnímu zdraví obyvatel. Šestá kapitola obsahuje shlukovou analýzu sledovaných zemí podle definovaných kritérií, osmá, závěrečná potom shrnutí studovaného problému.

K předložené práci mám následující komentáře a výtky:

1. Autorka pojala analýzu reprodukčního chování v celé své šíři. Je znát, že autorku reprodukčního chování zajímá a v práci se tak věnuje i relativně méně zřejmé faktorům reprodukčního chování. Oceňuji proto analýzu polygynie, mateřské úmrtnosti, sňatkové endogamie, reprodukčního zdraví obyvatelstva, věkových rozdílů mezi manželi, single life i v celém textu práce zmiňované geografické a sociální rozdíly v reprodukčním chování.
2. Autorka velmi dobře pracuje s dostupnou literaturou. Všechna zjištění jsou podrobně vysvětlována, komentována a s pomocí literatury zasazena do širších souvislostí.
3. V závěrečném shrnutí se sympatickým jeví citování pochybnosti, zda popsany vývoj reprodukčního chování regionu je plně vysvětlitelný v kontextu probíhající demografické revoluce, a zároveň nastínění doplňujících specifických příčin vývoje.
4. Naopak jako velmi nedostatečné se mi jeví vymezení cílů práce v úvodní kapitole (str. 10), kde ani jeden z uvedených cílů za skutečný cíl práce nepovažují.
5. Za nedostatečné též spatřuji v úvodu vymezení regionu a vybraných zemí a zdůvodnění, co spojuje tyto vybrané země do jedné skupiny.
6. Bohužel jako negativum musím též uvést řadu gramatických a stylistických chyb v textu.

Samotná práce není svým rozsahem nijak obsáhlá, což ale nesnižuje její kvalitu. Naopak považuji práci za obsahově vyčerpávající. Oceňuji autorčinu úspěšnou snahu o komplexní pokrytí problému reprodukčního chování a zároveň skutečnost, že prokázala schopnost výsledky kvalitně interpretovat a zasadit do širšího kontextu.

Na základě výše uvedeného se domnívám, že práce splňuje věcné i formální požadavky, které jsou na diplomovou práci kladeny – a proto ji doporučuji k obhajobě.

Marek Tietzė

21. září 2008